

der hjemle Udgifter til sociale Øjemed, ikke ufejlbare, lige saa lidt som de andre Love, vi have givet, og det kan paa flere Omraader være nyttigt at ændre og reformere dem, men det er givet, at den Udvikling, der skal finde Sted paa disse Omraader, skal være en Udvikling fremad i det Spor, som vor sociale Lovgivning allerede nu bevæger sig og en Række Aar har bevæget sig i, nemlig Sporet: Hjælp til Selvhjælp. Det skal ikke være en Tilbagegang fra de Principper, vi i saa Henseende i det store og hele i en lang Aarrække have sluttet os til. Det kan ikke forventes, at Udgifterne til sociale Formaal i Fremtiden, saa længe det er denne Regering, der leder Udviklingen, blive mindre. Det maa tværtimod forventes, at de ville øges yderligere, naturligvis under Hensyn til, at de fornødne Midler til at føre Udviklingen videre ere til Stede. Lige saa lidt tænker man paa at indskrænke den store Virksomhed, Staten udfolder i Uddannelsesøjemed paa de forskellige Omraader, baade til almen- og faglig Uddannelse. Statens ledende Virksomhed med Hensyn til Sundhedsplejen, med Hensyn til Abnormvæsenet, Støtten til de forskellige Næringsvirksomheder vil i Nerven og Kærnen blive ved at være den samme. Det, det kommer til at gaa ud over, er, som det vil ses, naar Forslagene foreligge for ærede Medlemmer, naar alt kommer til alt, Udenværkerne, og da navnlig Statsstøtte af den Art, som man i sin Tid med fuld Berettigelse har ment det rigtigt at yde, fordi der skulde tages et Initiativ, fordi der skulde ydes en gavnlig Virksomhed Støtte i dens første Aar, indtil den fik Kræfter til at gaa videre paa egne Ben. Men hvad man ikke kan anerkende er, at en saadan Støtte, naar de første Aar, Overgangsaaarene, ere overstaaede, vedblivende skulde være berettiget. Alt for meget ere vi i de senere Aar komne ind paa, at til Eksempel en Mængde i og for sig overordentlig samfundsgavnlig og fortræffelige Foreninger, i hvilke der fra mange Enkeltmænds Side ofres et stort og uegenlystigt Arbejde, sidde og administrere Statsmidler i langt højere Grad end private Midler. Det er ikke nogen sund Udvikling, det fører til, at de private Bidragydere, den Kreds af Mennesker, som oprindeligt i Varme for Sagen sluttede sig sammen for at føre dette eller hint igennem paa et Oplysningsomraade, paa et humant Omraade eller lignende, efterhaanden drysse af ligesom Blade i Høst. De sige til sig selv: Jeg har Brug for mine Penge andetsteds,

Kravene trænge paa; om mit Bidrag er der eller ikke, gør ikke saa meget, thi det viser sig, at Staten med visse Aars Mellemrum forøger sit Bidrag, og det, der falder bort af private Bidrag, erstattes saamænd nok af Statskassen. Jeg vil ikke nævne enkelte Eksempler, da det kunde være odigest, men enhver af de ærede Medlemmer, der hører, hvad jeg siger her, vil sikkert i sine egne Tanker kunne nævne adskillige Eksempler paa saadanne Forhold. Der maa fremtidig kaldes mere paa det private Initiativ, end det har været Tilfældet i de senere Aar. De nærmest interesserede, Fagfællerne, de næringsdrivende o. s. v., som særlig have Gavn af de vedkommende Uddannelsesanstalter eller vedkommende videnskabelige Arbejder eller Tidsskrifter o. s. v., maa nu træde til i noget højere Grad end tidligere og fylde det Hul, som det manglende Statsbidrag kommer til at efterlade, paa samme Maade som Staten tidligere har fyldt det Hul, som blev efterladt derved, at de nærmest interesseredes Tilslutning ophørte eller tog af.

Naar man nu spørger, om det, der finder Udtryk paa dette Finanslovsforslag og de særlige Lovforslag, som i Tilslutning til dette fremsættes, da er alt, hvad Staten mener at kunne spare i sin Administration og sin Virksomhed paa forskellige Omraader, svarer jeg derfor: Nej, det er det ikke, forhaabentlig skulle vi kunne komme ikke saa lidt videre. Rom blev ikke bygget paa en Dag, og der er meget af dette, som kræver en længere Forberedelse og grundigere Overvejelse, end det i de Par Maaneder, der ere forløbne, siden vi fik Finanslovkommissionens Betænkning, har været muligt at anstille. Jeg beder ærede Medlemmer være overbeviste om, at det har været en anstrengende Sommer for os, der have haft med dette Arbejde at gøre, det har ikke været saa lige til, og det har været alt det, vi have kunnet naa at blive færdige med det mest fornødne i den meget korte Tid, der var tilstaaet os. Som sagt, Arbejdet hviler ikke, og paa adskillige Omraader er der Arbejder og Undersøgelser i Gang for at føre det Arbejde videre, som Grundlaget er lagt til ved de Forslag, som fremføres her i Dag. Jeg skal ogsaa nævne et saa stort Omraade som Statens Udlaansvirksomhed, som jeg mener, vi i Fremtiden maa have vor Opmærksomhed nøje fæstet paa. Jeg har allerede i Fjor foreslaaet at slaa ind paa en anden Kurs i saa Henseende ved at foreslaa Udlaans-